

REPORTATGE | Una desena de membres del Clarion 1895 tornaran a l'Ebre a l'octubre per homenatjar els seus companys

De Glasgow a BCN, per la República

Dos membres d'un club ciclista britànic d'inspiració socialista van recórrer Europa el 1938 recollint diners per als nens víctimes de la Guerra. Quatre companys seus van morir al front, un a la batalla de l'Ebre

75è

BATALLA DE L'EBRE

A. CARALT

Una desena de membres del club ciclista britànic National Clarion Cycling Club Clarion 1895 pedal·laran fins a l'antic front de l'Ebre per homenatjar els seus quatre exmembres, enrolats a les Brigades Internacionals, que van morir durant la Guerra Civil.

Ho faran a finals d'octubre en un itinerari pel País Basc, la Rioja, Aragó i Catalunya on recordaran també l'epopeia de dos ciclistes del National Clarion Cycling Club, d'inspiració socialista, que a la primavera de 1938 van iniciar un viatge en bicicleta de les illes a Barcelona per recaptar diners en pro de les víctimes de la guerra espanyola, sobretot els nens.

L'itinerari els portarà a Casp, Móra d'Ebre, Calafell i Barcelona, entre d'altres, en un viatge durant el qual realitzaran diversos actes d'homenatge encara per definir.

La història neix al juliol de 1936 quan cinc ciclistes del club es tro-

Geoff Jackson i Ted Ward, els dos ciclistes que van recollir diners de Glasgow a Barcelona per als nens de la Guerra, a Leicester. FOTO: NED NEWITT/EVENING POST LEICESTER

ROY WATTS, CICLISTA ENROLAT A LES BRIGADES INTERNACIONALS, VA MORIR A LA BATALLA DE L'EBRE

Quatre socis ciclistes, enrolats a les Brigades Internacionals, van morir a la Guerra Civil Espanyola

baven a Barcelona per participar en la Olimpiada Popular, promoguda en resposta a l'Olimpiada de Berlín, organitzada pel Tercer Reich.

Un dia abans del seu inici, però, esclatà l'aixecament militar contra la República. Els ciclistes van tornar a casa però no van deixar de pensar en el drama que es vivia aquí. Així va néixer la iniciativa de recaptar fons per les víctimes de la guerra civil en un viatge que els duria de Glasgow a Barcelona creuant Gran Bretanya i França.

450 lliures recaptades

Ted Ward i Geoff Jackson, un dels cinc ciclistes presents dos anys abans a Barcelona, van sortir de la ciutat escocesa el mes de maig. On hi havia seccions locals del club s'aturaven per fer un miting en defensa de la República i contra l'auge del feixisme a Espanya. Quan van arribar al port anglès de Newhaven havien recollit 350 lliures esterlines.

■ Roy Watts treballava com a venedor de mobles a Portsmouth, primer, i Leicester, després, per la cooperativa Co-op. Era membre del partit comunista, sindicalista del seu sector i un jove habitual a protagonitzar mitings a favor de les idees socialistes i contra el feixisme. President de la secció de Portsmouth del club ciclista Clarion 1895, era un dels seus socis més populars.

Integrat a la XV Brigada Internacional de la 35ena Divisió republicana, Watts va morir la segona meitat del mes de setembre de 1938 a la batalla de l'Ebre, al front de Corbera d'Ebre, per l'impacte dels projectils de

Roy Watts, ciclista del Clarion 1895 i brigadista. FOTO: CEDIDA

l'aviació enemiga. Aquell mateix mes, la República anuncia la retirada voluntaris dels internacionals.

Pocs dies abans de la seva mort, Roy va escriure una carta al seu amic R. V. Walton, avui custodiada a la biblioteca Working Class de Manchester i cedida al Diari pel club ciclista.

«He servit i entrat en acció amb l'artilleria antiaèria, la infanteria i les unitats de transmissió. He estat a la majoria de territoris lleials i he estat fet presoner. A banda de febre i una mica de metralla, que m'han portat a l'hospital tres cops, puc dir que me n'he sortit relativament sen-

se rascades. He après a estimar aquest país. La seva bellesa és sorprenent. És una experiència repugnant passar a través d'aquestes encantadores ciutats espanyoles després dels bombardejos feixistes.

Estic segur que aquest tipus d'experiència estimularia els de casa per expulsar els responsables d'ajudar a l'agressió i la guerra. La fúria feixista sembla no conèixer límits (...) La guerra és el que és, no es pot fer cap pronòstic amb certesa, però espero estar de tornada a Anglaterra per Nadal».

Walton va rebre la carta quan Roy Watts ja havia mort. Als 23 anys d'edat. —A. CARALT

A l'altre costat del canal, ciclistes francesos els esperaven per acompanyar-los fins a Catalunya. Van recollir 450 lliures esterlines, entregades a Barcelona, una xifra de diners significativa en aquella època.

En aquell moment, però, un mínim de dos ciclistes del Clarion allistats a les Brigades Internacionals ja havien mort en combat. El primer en caure fou Raymond Cox, el 15 de desembre de 1936 mentre combatia a

les portes de Madrid, assetjada pels franquistes. Era oficialista en una constructora de Southampton, membre fundador de la secció local del club i secretari per la zona de Londres i sud d'Anglaterra.

Va renunciar a la seva feina i assumí de la seva butxaca el viatge a Espanya com a voluntari. Abans de marxar va dir-li a la seva mare i el seu germà que havia sentit la crida d'anar a «lluitar per la llibertat». Tenia 22 anys.

El company de club, Tom Ollershaw, va morir durant la retirada de Belchite, el març d'aquell 1938. Un tercer brigadista ciclista, Tom Durban, també va morir en combat però se'n desconeixen les circumstàncies. El quart voluntari era Roy Watts.

D'inspiració socialista

El club ciclista es va fundar el 1895, fruit de l'auge de la bicicleta com a mitjà de transport entre el món obrer a i de les idees so-

cialistes. Quatre anys abans s'havia creat a Manchester el diari Clarion sota els principis de la humanitat, la justícia social i la raó.

Alguns lectors, inspirats pel diari, van crear clubs esportius, entre ells els clubs ciclistes Clarion, repartits per totes les illes britàniques. Avui, el club segueix donant suport als principis originals de l'entitat, que tenia com a eslogan. «La camaraderia és vida, la manca de solidaritat porta a la mort».